

Noves adquisicions

Tresors de la costa catalana

Una de les missions del Museu Marítim de Barcelona és la salvaguarda i la preservació del patrimoni marítim del nostre litoral. En conseqüència, des de sempre s'ha dut a terme una acció decidida per incloure als nostres fons patrimonials tots aquells elements representatius de la història i la cultura generats per les activitats marítimes, amb valor representatiu o en perill de desaparició per circumstàncies diverses.

Fruit d'aquesta acció han ingressat al Museu en els darrers dos anys un seguit d'objectes i col·leccions documentals que han enriquit notablement els seus fons i que proporcionen al públic i als investigadors noves fonts d'informació i de coneixement. Encara que tots tenen un valor històric i documental molt apreciable i contribueixen a un millor coneixement del nostre passat i present marítim, cal destacar-ne alguns que són especialment singulars.

El primer és una barca d'arrossegament construïda l'any 1934 pel mestre d'aixa Miquel Cardona a Barcelona. En origen la barca va ser batejada amb el nom de *República*, però el 1939 se li va canviar el nom pel de *Joven Ramón*, que ha conservat fins avui. L'embarcació va estar en actiu fins l'any 2000, com a part de la flota pesquera del Port de Barcelona, a excepció d'un curt període, entre febrer del 1938 i gener de 1939, en què l'embarcació va ser incautada per la flota republicana i va quedar adscrita a la Flotilla de Vigilància de Catalunya en tasques de pescamines i de lloc avançat de vigilància antisubmarina i antiaèria. L'embarcació ha patit algunes transformacions al llarg dels 66 anys de vida activa, especialment una reforma de la popa i la substitució del pont o caseta. A partir del seu ingrés al Museu, va ser restaurada i incorporada a l'exposició permanent, i es presenta totalment equipada amb pescants i motor diesel marca Talbot Barreiros de 90 CV construït també a Barcelona, molt probablement als anys setanta. Aquesta barca d'arrossegament va ser donada al Museu pel seu darrer propietari, el Sr. Rafael Montañó López.

El Museu ha rebut, també en concepte de donació, una altra embarcació de caire molt diferent. Es tracta d'un

vaixell de la classe Dragon, construït a les drassanes Borresen's, de Vejle (Dinamarca) l'any 1966. La classe Dragon va ser un projecte de l'enginyer noruec Johann Anker, que la va dissenyar l'any 1929. L'any 1948 els plànols i les especificacions d'aquesta tipologia d'embarcacions van ser modificats per Charles Nicholson Jr. i van passar a ser considerades classe olímpica, categoria que va tenir fins als Jocs Olímpics de Munic-Kiel, l'any 1972. A partir d'aquesta data, aquest tipus de vaixell va evolucionar i experimentà diverses transformacions constructives, tot i conservar les seves línies fonamentals. En aquests moments l'embarcació està sotmesa a un procés de restauració per aturar les patologies i degradacions que havia sofert en els darrers temps.

Un tercer element espectacular integrat recentment a les col·leccions del Museu ha estat l'òptica del far de Sant Sebastià, ubicat a la costa de Girona. L'edifici conservat data de 1857, però l'òptica que ha arribat al Museu procedeix del far de Ceuta i hi va ser instal·lada l'any 1924. Es tracta d'un aparell de primer ordre amb òptica giratòria diòptrica catadiòptrica, que va ser adaptada a la nova instal·lació per l'empresa La Maquinista Valenciana.

Aquests treballs van consistir en l'adaptació a un basament de flotador de mercuri i en la col·locació d'una màquina de rellotgeria de gravetat i moviment persistent perquè fos accionat. Amb aquesta reforma entrava en funcionament el 24 de setembre de 1924, amb un abast de 20 milles per a la llum fixa i 31 milles per a la llum d'es-purnejos. La modernització dels sistemes de senyals marítims ha permès la recuperació d'aquestes estructures per a la seva incorporació al patrimoni marítim i la seva reinterpretació.

La política d'adquisicions del Museu ha prestat especial atenció en els darrers temps al patrimoni marítim documental. D'una banda, mitjançant un contacte estret amb les empreses del sector, amb la finalitat de preservar els seus arxius, com a font de coneixement de la nostra història marítima més recent, especialment pel que fa al desenvolupament tècnic. En aquest sentit, cal assenyalar la regularització de la situació jurídica dels fons documentals procedents de l'empresa Talleres Nuevo Vulcano, que actualment són objecte d'un procés de cataloga-

ció i estudi, que tot just s'ha iniciat durant l'any 2004. En el mateix sentit, s'han iniciat converses amb altres enginyeries dedicades especialment a la reparació de vaixells al port de Barcelona, per tal de poder preservar els seus fons documentals.

Aquestes accions cal emmarcar-les dins d'un procés d'apropament creixent del Museu als sectors econòmics vinculats a les activitats marítimes, i d'altra banda, a la consciència creixent per part de les empreses sobre la importància dels seus arxius com a part integrant del patrimoni marítim del nostre país.

Finalment, cal esmentar les contínues aportacions de persones vinculades al món marítim, ja sigui des del punt de vista professional, ja sigui com a aficionats a alguna activitat d'aquest àmbit.

A la seva generositat devem l'increment constant dels fons bibliogràfics, documentals i fotogràfics, mitjançant la incorporació de col·leccions fotogràfiques, reportatges, gravats, documents, etc., que ens permeten engrandir els fons a l'abast dels investigadors, que recorren al Museu cercant informacions de tota mena.

És així com el Museu dia a dia incrementa els seus fons i renova el compromís amb la societat, de salvaguardar, conservar i difondre el patrimoni comú.

La política d'adquisicions del Museu ha prestat especial atenció en els darrers temps al patrimoni marítim documental. D'una banda, mitjançant un contacte estret amb les empreses del sector, amb la finalitat de preservar els seus arxius, com a font de coneixement de la nostra història marítima més recent, especialment pel que fa al desenvolupament tècnic. I, d'altra banda, amb les contínues aportacions de persones vinculades al món marítim, ja sigui des del punt de vista professional o com a aficionats en aquest àmbit.

BARCA D'ARROSSEGAMENT JOVEN RAMÓN

Número d'inventari: 10952
Constructor: Miquel Cardona
Matèria: fusta, ferro
Tècnica: construcció naval
Mides: eslora del buc, 11,3 m; mànega, 2,83 m; puntal, 1,39 m;
arqueix total, 8,06 m
Cronologia: 1934
Procedència: flota pesquera del Port de Barcelona

La barca d'arrossegament *Joven Ramón* és una embarcació construïda a Barcelona per Miquel Cardona l'any 1934, batejada originalment amb el nom de *República* i que l'any 1939 va passar a portar el nom de *Joven Ramón*, que ha conservat fins a l'actualitat. Des de l'any 1934 fins al 2000 la barca ha estat en actiu com a part de la flota pesquera del Port de Barcelona, a excepció d'un curt període entre el febrer del 1938 i el gener de 1939, en què l'embarcació va ser incautada per la flota republicana i va quedar adscrita a la Flotilla de Vigilància de Catalunya en tasques de pescamines i de lloc avançat de vigilància antisubmarina i antiaèria.

ÒPTICA DEL FAR DE SANT SEBASTIÀ (Girona)

Número d'inventari: 19714
Abast en milles: 30
Distància focal: 920 mm
Alçada part òptica: 2.704 mm
Característiques: espurnejos equidistants
Mides: 2 x 2 x 6 m d'alçada
Procedència: Ports de l'Estat

Aparell de primer ordre amb l'òptica giratòria diòptrica catadiòptrica. Aquesta òptica procedeix de l'antic far de Ceuta i substitueix l'antiga òptica instal·lada al far de Sant Sebastià el 1857, que només tenia un abast en temps ordinari de 23 milles.